

UKÁŽKA 1

Victor Hugo – Chrám Matky Božej v Paríži (úryvok)

„Napi sa toho!“ vykrikoval Robin Vyrážka a hodil mu do tváre špongiu namočenú v stoke. „Na, tu máš, ty hnusný hrbatý hlucháň, som tvojím dlžníkom!“

Akási žena mu hodila kameň do hlavy: „To ťa odnaučí zobúdzat' nás v noci tým svojím **prekliatym** zvonením!“

„Tak čo, **synak**,“ vrieskal akýsi chromý a usiloval sa ho dočiahnuť palicou, „ešte nám budeš porábať z veží Matky Božej?“

„Tu máš miskú a napi sa!“ ozval sa zase akýsi muž a hodil mu do hrude rozbitý džbán. „Iba si prešiel cez cestu mojej žene, a už porodila dieťa s dvoma hlavami.“

„A moja mačka zase mača so šiestimi nohami!“ kvičala akási starena a hodila do neho tehlu.

„Piť!“ zopakoval Quasimodo po tretí raz a sťažka si vzdychol.

V tej chvíli zbadal, že sa dav rozostupuje. Vyšla z neho čudne oblečená dievčina a s ňou malá biela kozička s pozlátenými rožkami. V ruke niesla tamburínu. Quasimodovo oko zaiskrilo. Bola to cigánka, ktorú sa včera v noci pokúsil uniesť, a za toto prepadnutie, ako nejasne cítil, ho práve teraz trestali, mimochodom, a to bol ten najposlednejší dôvod, lebo ho trestali iba preto, že je hluchý a že ho súdil tiež hluchý. Nepochyboval, že i ona sa mu prišla pomstiť a udrieť ho ako všetci ostatní.

01

Ktorá z postáv v ukážke **nekomunikuje** s Quasimodom prostredníctvom priamej reči:

- A) Robin Vyrážka
- B) cigánka
- C) chromý
- D) starena

02

Vypíšte z ukážky zdobneninu.

03

Autor v diele opisuje život Quasimoda od útleho veku až do momentu smrti. Aký kompozičný postup teda autor využil?

- A) chronologický
- B) retrospektívny
- C) reťazový
- D) paralelný

04

Ktoré postavy sú v diele Chrám Matky Božej v Paríži vykreslené prostredníctvom harmónie kontrastov?

- A) Quasimodo a Claudius Frolo
- B) Quasimodo a Esmeralda
- C) Esmeralda a Claudius Frolo
- D) Všetky postavy sú vykreslené vo forme harmónie kontrastov.

05

Ktorá udalosť v ukážke predchádzala rozostúpeniu davu a príchodu cigánky ?

- A) Výkrik akejsi stareny, ktorá do Quasimoda hodila tehlu.
- B) Hodenie džbánu do Quasimoda akýmsi mužom.
- C) Opakovaná žiadosť Quasimoda o vodu.
- D) Scéna chromého, ktorý sa palicou snažil dočiahnuť Quasimoda na pranieri.

06

Určte, ktorý zo znakov romantizmu **nie je** charakteristický pre dielo Chrám Matky Božej v Paríži.

- A) romantická atmosféra – pokus o únos
- B) vyhrotenie citov a vášní
- C) autoštylizácia
- D) harmónia kontrastov

07

Vychádzajúc z ukážky rozhodnite, na základe čoho usudzujeme, že Esmeralda bola považovaná za cigánku?

- A) na základe jej čudného oblečenia
- B) na základe toho, že pri nej bola kozička s pozlátenými rožkami
- C) na základe reakcií ľudí na ňu
- D) nie je to v texte jasne uvedené

08

Z ukážky vypíšte vetu, ktorá opisuje Esmeraldu.

09

Z ukážky vypíšte slovné spojenie, na základe ktorého vieme, že Quasimodo bol telesne postihnutý.

10

Vypíšte z textu ukážky jednu metonymiu.

11

Určte gramatické kategórie a skloňovací vzor zvýrazneného podstatného mena v ukážke 1.

12

Victor Hugo patrí do toho istého obdobia ako:

- a) Johann Wolfgang Goethe
- b) Honoré de Balzac
- c) Erich Maria Remarque
- d) Romain Rolland

13

- A) Aké typy viet z hľadiska obsahu sa nachádzajú v ukážke 1?
- B) Ku každému z typov vypíšte z ukážky jeden príklad.

14

- A) Podľa akého vzoru sa skloňuje zvýraznené prídavné meno v texte ukážky 1?
- B) Vysvetlite, prečo v tomto prípade došlo k rytmickému kráteniu.

6 – RIEŠENIE

01. B

02. kozička

03. A

04. B

05. C

06. C

07. A

08. Vyšla z neho čudne oblečená dievčina a s ňou malá biela kozička s pozlátenými rožkami.

09. Ty hnusný hrbatý hlucháň.

10. („*Tak čo, synak, „vrieskal akýsi chromý a usiloval sa ho dočiahnuť palicou, „ešte nám budeš porábat’ z veží Matky Božej?*“

11. synak – podstatné meno, mužský rod, sg., vokatív (oslovenie), vzor: chlap

12. A

13. A) oznamovacie, opytovacie, rozkazovacie, zvolacie
(v texte sa nenachádza želacia veta)

B)

oznamovacie – tých je väčšina – napr. V tej chvíli zbadal, že sa dav rozostupuje.

opytovacie – napr. ... „ešte nám budeš porábat’ z veží Matky Božej?“

rozkazovacie – napr. „Napi sa toho!“

zvolacie – napr. „Na, tu máš, ty hnusný hrbatý hlucháň, som tvojím dlžníkom!“

14. Prídavné meno prekliaty (prekliatym) sa skloňuje podľa vzoru pekný. V slovenskom jazyku platí pravidlo o rytmickom krátení, ktoré hovorí, že ak sa v slove nachádza slabika, ktorá je dlhá, za ňou by mala nasledovať slabika krátka. Nie ~~prekliatý~~, ale správne prekliaty.

POUŽITÉ ZDROJE:

LOMENČÍK, J.: Úspešná maturita: Slovenský jazyk a literatúra. Košice: TAKTIK 2019. 308 s. ISBN 978-80-8180-132-7